

OVERLEGTAfels 'KORTE KETEN'

Verslag van de overlegtafels gehouden op 22.02.2018 te Erondegem en 01.03.2018 te Oudenaarde

Het door ECOLIFE opgemaakte rapport is de basis van dit verslag

Aanwezigheden Erondegem

Jan Blindeman (Stad Aalst – dienst Economie en landbouw), Astrid De Winne (gemeente Haaltert), Joost Keymeulen (Zuivelhoeve Keymeulen), Bram Merckaert (Stad Geraardsbergen), Karlien Meuleman (Geitenboerderij De Klaverlochting), Dirk Rasschaert (gemeente Lede / Geitenboerderij De Klaverlochting), Vicky Tas (gemeente Erpe-Mere), Sofie Van Melkebeke (gemeente Haaltert), Laurent Volckaert (gemeente Haaltert), Ilse Vromman (Voedselteams)

Tina Baert (Ecolife), Katrien Baetens (Provincie Oost-Vlaanderen – dienst Landbouw en Platteland), Annelies Buffel (Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen), Eline De Smet (Economische Raad voor Oost-Vlaanderen – EROV), Chantal Gheysen (Economische Raad voor Oost-Vlaanderen – EROV), Fons Wauters (Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen)

Aanwezigheden Oudenaarde

Roeland Cappon (Leader Vlaamse Ardennen), Dieter De Mets (gemeente Gavere), Sven De Wever (Vlapas cvba), Geert Dewaele en partner (B&B Het Natuurlijk Genot), Véronique Fontaine (stad Geraardsbergen), Jan Haegeman (Voedselteams vzw), Wim Haesebeyt (Toerisme Vlaamse Ardennen vzw), Wouter Stockman (stad Ronse), Johan Van Lier (persoonlijk), Steven Vekeman (gemeente Lierde)

Tina Baert (Ecolife), Katrien Baetens (Provincie Oost-Vlaanderen – dienst Landbouw en Platteland), Annelies Buffel (Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen), Eline De Smet (Economische Raad voor Oost-Vlaanderen – EROV), Fons Wauters (Streekoverleg Zuid-Oost-Vlaanderen)

1.1 Vraagstelling

Erondegem:

Hoe vanuit bovenlokale invalshoek (= overkoepelend/samenvoegend) samen met lokale besturen, producten en organisaties de korte keten in the picture zetten (= onder de aandacht brengen, marktaandeel verhogen, bewustmaking)? Ook toezicht.

Oudenaarde:

Wat kan het Streekoverleg doen om de korte keten te versterken, in samenwerking met andere regionale organisaties en lokale besturen?

Eerste reacties van de deelnemers:

- Er moet voor een consequente/zekere afzet voor de producenten worden gezorgd.
- Algemeen is het zo dat het aanbod van de gemeenten te weinig bekend en gekend is (cfr. presentatie van EROV i.v.m. één website/gemeente). Sinds een aantal weken kan men nu op de website www.lekeroostvlaams.be zoeken op gemeente. Na de naam vul je aan met /naam lokaal bestuur bvb. Ronse en dan krijg je alle streekproducten van die stad of gemeente.
- Gemeenten zijn bezorgd om de lokale horeca te benadelen ten voordele van korte keten.
- Een streekproduct is meer dan een 'gimmick' (leuk eenmalig cadeautje), zou deel kunnen uitmaken van onze vaste wekelijkse aankopen.

1.2 Ideeën uit de divergentiefase

Overlegtafel Erondegem

Resultaat: 53 ideeën.

1	Op wekelijkse markt 'korte keten-straat': Verkoop door wie (soc. economie?) Hoe producenten hiervoor warm maken? Hoe producenten samen krijgen? Combinatie mogelijk met bestaande organisaties? Bv. Voedselteams	4 rode 1 gele
2	Organiseren van lokale-markten-circuit van producenten uit werkgebied	2 rode 2 gele
3	Aanmoedigen van gebruik producten op gemeentelijke recepties	2 blauwe 2 rode
4	Volledige lijst van alle producenten	4 blauwe
5	Subsidies voor gemeenten	3 gele
6	Streekproducten bij recepties	1 rode 1 blauwe
7	Events voor streekproducten	1 blauwe
8	Bij onthaal van nieuwe inwoners: streekproducten	1 rode
9	Info-avonden	1 gele
10	Uniformisering gemeentelijk webpagina's mbt korte keten	1 gele
11	Coöperatieven in de regio (uitdrukkelijke aandacht voor korte keten)	1 rode
12	Streekproductencentrum mee opzetten in de grotere steden (cf. Groot Vleeshuis, Zwalm)	1 blauwe
13	Samenwerking voor kleinere gemeenten, foodhubs, markten	1 gele
14	Via media	
15	Folders	
16	Overlegtafels	
17	Overleg labels	
18	Gemeentelijke website	

19	Ambassadeurbedrijven op elke gemeente	
20	Ondersteuning opstart vragen	
21	Streekproducten in kaart brengen. Andere manieren dan website.	
22	Boerenmarkt.	
23	Plaatselijke boeren de kans geven om hun producten voor te stellen.	
24	Promotietochten organiseren langs bedrijven	
25	Mond-aan-mond reclame	
26	TV-reportages overheid	
27	Initiatief per gemeente, uitwerken evenement. Appel laten proeven. Producten laten proeven op evenementen.	
28	Menu bier+kaas+koffie+taart	
29	Intergemeentelijk brochure	
30	Meer mensen bewust maken van korte keten	
31	Samenwerken gemeenten, organisaties	
32	Evenwicht productie vs. afname	
33	Media-aandacht	
34	Opzetten van bovenlokale acties en brochures ivm lokale producten	
35	Sturen van lokale besturen naar een grotere bewustwording voor korte ketenproducten en producenten uit hun gemeente	
36	Korte keten producten voor gemeenten, steden, evenementen	
37	Scholen (kinderen) mobiliseren	
38	Voedselteams ondersteunen opstart steden en gemeenten	
39	Pakketten	
40	Kennis korte keten bundelen	
41	Mekaar goed leren kennen	
42	Inventaris maken	
43	Overleg met producenten (2x)	
44	Lokale producenten bewust maken van bestaan van Streekoverleg en wat ze kunnen betekenen voor korte keten	
45	Via info-avonden	
46	Bewustwording particulieren	
47	Webpagina	
48	Via folders/brochure, media, infoboekje, web bekendmaken	
49	Actiegericht werken: bv. Opendeurdag, markt, verkoopplaats	
50	Inspelen op noden van de producenten	
51	Producenten ondersteunen bij initiatieven	
52	Gebruik van korte keten-producten promoten (voorbeeldfunctie)	
53	Info-avonden ook voor consumenten	

Overlegtafel Oudenaarde

Resultaat: 45 ideeën.

1	Consumenten Label voor streekproducten/ een label made in Zuid-Oost-Vlaanderen	4
2	Consumenten - Synergie lokale boerenmarkten op intergemeentelijk niveau. Nu: te kleinschalig => trekt weinig volk => producent haakt af => neg. vicieuze cirkel	2

3	Consumenten Een winkelconcept mee uitdenken. Lobbywerk voor lege panden	1
4	Consumenten Beleving/Overdekte boerenmarkt: nabijheid stad + belevingsaspect	4
5	Iedere gemeente organiseert 1x per jaar een hoeve- en streekproductenmarkt (Vlaamse Ardennenkalender)	6
6	Distributie Samenwerking met grote warenhuisketens (cf. Frankrijk)	3
7	Distributie Distributie coöperatie promoten bij afnemers zoals winkels, B&B's, horeca (werking Vlapas)	4
8	Distributie Lijst locaties voor 'Boerenmarkt 2.0' Samen met lokale besturen zoeken naar structurele initiatieven. Vb. Zottegem = op zoek naar locatie overdekte boerenmarkt. Afhaalpunten organiseren samen met coöperaties	3 1 2
9	Distributie Transport naar B&B's bundelen (vb. hoevewinkel)	4
10	Producenten Administratieve ondersteuning van de producenten	4
11	Producenten Kennismaking van gemeenten met hun producenten en vice versa	3
12	Helpen bij... die niet meer zijn met... (bv. uitbreiding van klantenbestand voor oudere boeren)	
13	Charter gemeente gebruik van streekproducten uit een lijst (objectieve criteria). Opstellen memorandum om openbare besturen te stimuleren tot gebruik korte keten-producten	3
14	Korte keten-routeplanner: thuis-werk, thuis-school verkeer	2
15	Kaart met locaties	2
16	Samenbrengen van producenten-tussenorganisaties-lokale besturen	1
17	Eetfestijnen verplicht lokaal en seizoensgebonden	1
18	Initiatieven samenbrengen in info-avonden	1
19	'Bovenlokale' (boeren)markt organiseren (vooral voor kleinere gemeenten)	1
20	Bewustwording consumenten van lokale producten	1
21	1 aanspreekpunt voor producenten	1
22	Duidelijke communicatie naar het ruime publiek, niet enkel naar personen die er al mee bezig zijn	1
23	Website 'Week van de Korte keten' mee bekendmaken	1
24	Buurtgesprekken. Good practices uitwisselen tussen consumenten.	1
25	Info-avonden Voedselteams e.a. aanbieden aan gemeenten	1
26	Publiciteit	1
27	Informereren "Korte keten" vanuit streekoverleg	1
28	Lokale besturen aanmoedigen om de korte keten-producenten op de website te plaatsen	
29	Pop-up shop organiseren	
30	Overleg met de producenten	
31	Bovenlokale ambtenaar "korte keten". Bv. Seva (bovenlokale sociale economie)	
32	Bekendheid 'pijl omhoog', promotie 'pijl omhoog'	
33	Bereikbaar 'pijl omhoog' (mobiliteit 'pijl naar beneden')	

34	Samenwerking met experts in korte keten	
35	Boerenmarkt Gaasbeek: statuten-tradities	
36	Ondersteunen van de coöperatieven in delen van de regio waar dit nog niet is (Denderregio)	
37	Gemeentelijk recepties opluisteren met streekproducten	
38	Steden en gemeenten ondersteunen in hun uitbouw van de boerenmarkten	
39	Info-momenten voor boeren in Zui-Oost-Vlaanderen met alles wat ze moeten weten om zelf producten te verkopen	
40	Ondersteuning (financieel/operationeel) bij de logistiek (bv. materiaal)	
41	Communicatie naar de steden/gemeenten over de verschillende initiatieven uit provincie, toerisme,... doorgeven	
42	Voorbeeldfunctie. Voorbeeldfunctie opnemen bij de organisatie van evenementen	
43	Regionale voedselstrategie: hoe kunnen we de verkoop van lokale producten verdubbelen tegen 2025?	
44	Sensibilisatie naar gemeenten over het aanbod van lokale producten	
45	Sensibilisatie van lokale producenten naar bestaande KK-organisaties zoals Vlapas, LOV,...	

1.3 Ideeën van de convergentiefase

In deze stap werden alle ideeën opnieuw overlopen en ingedeeld naargelang hun gepercipieerd belang of urgentie.

Overlegtafel Erondegem

Elke deelnemer werd gevraagd om drie blauwe, drie rode en drie gele stickers te kleven op negen verschillende post-its/ideeën:

- blauw = gekend en doenbaar idee
- rood = nieuw en doenbaar idee
- geel = nieuw en ondoenbaar idee

Hoe meer stickers, hoe populairder het idee. Dit resulteerde in een shortlist van 13 ideeën.

Overlegtafel Oudenaarde

Elke deelnemer kleefde 5 stickertjes bij de ideeën die hij/zij het meest waardevol vindt. Hoe meer stickers, hoe populairder het idee. Dit resulteerde in een shortlist van 8 ideeën:

Producenten

- 1) Kennismaking van gemeenten met hun producenten en vice versa. (3 stickers)

Distributie

- 2) Samenwerking met grote warenhuisketens (cf. Frankrijk) (3 stickers)

3) Lijst locaties voor 'Boerenmarkt 2.0'

- Samen met lokale besturen zoeken naar structurele initiatieven. Vb. Zottegem : op zoek naar locatie voor overdekte boerenmarkt.
- Afhaalpunten organiseren samen met coöperaties (samen 7 stickers)

4) Distributie coöperatie promoten bij afnemers zoals winkels, B&B's, horeca (werking Vlapas) (4 stickers)

Consumenten

5) Label voor streekproducten/ een label made in Zuid-Oost-Vlaanderen (4 stickers)

6) Beleving/Overdekte boerenmarkt: nabijheid stad + belevingsaspect (5 stickers)

7) Een winkelconcept mee uitdenken. Lobbywerk voor lege panden. (1 sticker)

8) Synergie lokale boerenmarkten op intergemeentelijk niveau. Nu: te kleinschalig => trekt weinig volk => producent haakt af => neg. vicieuze cirkel (2 stickers)

1.4 Uitgewerkte concepten

Uit de top 8 van meest 'populaire' ideeën kozen de deelnemers per twee een idee om uit te werken aan de hand van een ideefiche. Het resultaat hiervan waren 6 ingevulde ideefiches (ingescande fiches in bijlage):

- 1) Bovenlokale boerenmarkt
- 2) Winkel/markt
- 3) Label voor streekproducten
- 4) Transport bundelen
- 5) Vlaamse Ardennenkalender (1)
- 6) Vlaamse Ardennenkalender (2)

1. Bevindingen en aanbevelingen

Conform de offerte geven we de bevindingen en aanbevelingen weer volgens onderstaande tweedeling.

1.1. Synthese output Overlegtafels

Naast de bovenstaande eerste analyse van de inhoudelijke resultaten noteerde Ecolife nog de volgende bevindingen:

- De meerderheid van de aanwezigen waren vertegenwoordigers van gemeenten. Onder de aanwezigen waren slechts twee lokale producenten. De aanwezigheid van meer producenten had voor bijkomende inzichten kunnen zorgen.
- Bij sommige deelnemers in Oudenaarde was er enige verwarring wat betreft de opzet en het

doel van de Overlegtafels. Ze waren enigszins verrast door het feit dat het 'enkel' ging over de rol die het Streekoverleg kan spelen in het korte keten-verhaal, en bijgevolg niet zozeer een algemene oefening was rond de ondersteuning van de korte keten in de streek.

- Er is veel expertise rond korte keten aanwezig bij bepaalde organisaties, waarvan sommige al geruime tijd rond het thema actief zijn. Het is dan ook aangewezen om deze praktijkkennis zo goed mogelijk te benutten in het verder versterken van het netwerk rond het Streekoverleg.

1.2. Verdere communicatie en mogelijke vervolgpistes

Wat betreft de verdere versterking van het netwerk rond het Streekoverleg adviseren we om onderstaande pistes verder op te volgen.

Stap 1: Brief de deelnemers over het vervolgtraject

Transparantie is belangrijk, koppel de resultaten van beide Overlegtafels dan ook terug met de deelnemers. Dit zorgt dat hun inspanning geapprecieerd blijkt en verhoogt hun bereidwilligheid om zich in de toekomst opnieuw in te zetten.

- Aanbeveling: Te bezorgen aan de aanwezigen van de overlegtafels
- Het verslag en extra bedanking voor hun bijdrage,
- Korte briefing over de volgende stappen die het Streekoverleg zal ondernemen,
- Eventueel vragen of zij wensen op de hoogte te blijven van vervolginiciatieven van het Streekoverleg rond korte keten. Vraag dit enkel als het haalbaar is om nadien dit ook effectief te doen.

Stap 2: Klaar de rol/taak van het Streekoverleg uit

Wat is de algemene rol van het Streekoverleg? Welke repercussies heeft dit op de korte keten? Wat heeft het Streekoverleg gemeenschappelijk met de Dienst Landbouw en Platteland en Erov en in welke opzichten is het anders, heeft het een meerwaarde?

- Aanbeveling:

Overleg inplannen met de Dienst Landbouw en Platteland en Erov (provincie). Het doel is om te bepalen waar er leemtes zijn in het huidige aanbod van de provincie en Erov die overeenstemmen met de taak van het Streekoverleg. Meer en betere samenwerking zal leiden tot meer resultaat

Stap 3: Ga voort met het concretiseren van impactvolle acties

Uitgaande van de rol van het Streekoverleg (cf. Stap 2): maak een keuze tussen uitgewerkte concepten (ideefiches) en niet uitgewerkte ideeën die het Streekoverleg wenst te behouden.

- Aanbeveling:
Het kan nodig zijn om de behouden ideeën inhoudelijk nog verder te onderbouwen om de selectie

vergemakkelijken. Beter een beperkt aantal concreter omliggende ideeën dan een groot aantal vage concepten. Als selectiecriteria gebruiken we de output van Stap 2 rekening houdend met het beschikbare budget en de personeelscapaciteit.

Stap 4: Gebruik een stakeholdermap en voer bilaterale gesprekken

Breng de sleutelfiguren rond korte keten in de regio nog beter in kaart, met focus op de georganiseerde structuren en ga in overleg met andere regionale 'experten' rond korte keten. Maak hiertoe een stakeholder map die met de tijd kan worden aangepast of aangevuld. Dit helpt om de hiaten in de huidige ondersteuning te benoemen en te bepalen waar de meerwaarde van het Streekoverleg ligt.

- Aanbeveling

Stakeholder mapping helpt om de belanghebbenden van korte keten in de regio in kaart te brengen. Ga vervolgens het gesprek aan met organisaties als Korte Keten Meetjesland, Vlapas, Voedselteams, webshop 'korte keten Oost-Vlaanderen' (?)...Fig. Korte Keten Meetjesland:

Stap 5: Speel je voorbeeldfunctie nog meer uit

De voorbeeldfunctie van het Streekoverleg ten aanzien van de lokale stakeholders is van niet te onderschatten belang. "Als je de wereld wilt veranderen, begin dan bij jezelf." Wat kan het Streekoverleg zelf doen om de korte keten te ondersteunen?

- Aanbeveling:
Een organisatiebrede toets van de werking van het Streekoverleg (communicatie, vergaderingen,

catering) en detecteren waar de korte keten (meer) aanbod kan komen en waar bepaalde korte keten- accenten structureel nog beter verankerd kunnen worden.

Stap 6: Verduidelijk het strategisch kader en werk het actieplan verder uit

De informatie uit bovenstaande stappen wordt gebundeld en gestructureerd in een actieplan korte keten. Dit fungeert als goed onderbouwde leidraad voor de initiatieven van het Streekoverleg rond korte keten.